



# Itt születtem

## Szilágynagyfalu



**Szilágynagyfalu** a Berettyófelvidék legszebb fekvésű, legnépesebb Árpád-kori települése.

Az első írásos bizonyíték 1213-ban említi Villa Nog néven. A Nog (nagy) szó már akkori nagyságára utal. Mai nevét 1913 óta viseli.

XV. századi források Nagyfalut már mezővárosként említik. Mátyás királytól teljes biráskodásra és országos vásár tartására nyert jogot. Híres állatvásárait messzi földről érkeztek kereskedők.

Fontos szerepet játszott a történelemben. Tatár, török dúlta, az 1514-es parasztfelkelés, kuruc szabadságharc, labanc fosztogatás, pestisjárvány tizedelte a falut.



Jelenleg községközpont, 3365 lakossal, akik többségben (65%) magyar reformátusok. Jelentős a holland, francia, magyar testvértelepülésekkel fenntartott kapcsolat.

Szüleink közül sokan a 8 km-re fekvő Szilágysomlyón, a szép-laki köolaj-kitermelőnél és az ippi lig-nitbányánál dolgoznak.

A megélhetés fő forrása ma is az állattartás és a földművelés. Az utóbbi években beindultak a magánvállalkozások is.



A szlávok és avarok együttélésének emlékét őrzik a falu déli határában még létező halomsírok. A legnagyobb épen fennmaradt halom a 38 méter átmérőjű, 6,5 méter magas



“Nagyhalom”. A homokkal, kavicsal, forgáccsal kevert földdel vastagon borított sírkamrában a régészek csontokra, ezüstitárgyakra bukkantak.

A legenda szerint a törökök a sapkájukban hordták ide a földet, hogy mögötte védekezzenek.



A Losonczi Bánffy család a XV. század elején telepedett le Nagyfaluba. Kastélyt, udvarházat építettek. Jelentős szerepük volt a falu gazdasági és kulturális fejlődésében, támogatták az egyházat, az iskolát.



A Bánffyak és a mezőváros lakosainak hozzájárulásával épült fel plébániatemplomként a XV. század utolsó negyedében a mai református templom. A képen szépen látszik a gótikus szentély. A hajóter mennyezete kazettás, a torony barokk stílusú. 1859-ben tűzvész pusztította. Több ízben javították.



A Szilágyság legrégebbi népiskolája a miénk. 400 éves évfordulóját tavaly ünnepeltük emléktábla és emlékoszlop avatással. Iskolánk felvette Petri Mór pedagógus, költő, történész nevét.

Iskolánkban 397 gyerek tanul, ebből 266 magyar tagozaton. Sikereket értünk el tantárgy, kulturális és sportversenyeken.

Híres a mandolinzenekar és a táncsoport.



Bizonyára hallottatok a nagyerejű Toldi Miklósról, aki a legenda szerint itt élt Nagyfaluban, és a Berettyó nádásában vívott meg a farkasokkal.

Dédapáink mesélik, hogy a Klastrom-dombon, egy nagy, kerek kő alatt megtalálták egy "óriás ember" csontvázát.

Hogy így volt-e, nem tudhatjuk, de az bizonyos, hogy a Toldi írója, Arany János ősei Szilágynagyfaluból származnak.

SZÉKELY GÉZA  
illusztrációja



Bár a népviselet, népszokások kihaltak, az iskola-múzeum gazdag gyűjteménye és a hagyományokat ápoló fiatalok őrzik őket. Posta Rozália tanárnő összegyűjtötte a népi hímzéseket. Fonott keresztaszemes kézimunkáit többször kiállították.



Írták és rajzolták: Keserű Béla, Antal Erzsébet, Tulkos Attila, Székely Anita, Boldizsár Gabi, Boldizsár Moni, Csiki Lacika, Fit Olivér, Ambrus Norbert, Marosán Izabella, Viduj Annamária, Fórizs Brigitta, Balázs Szabolcs Zoltán, Máté Gyurika, Viduj Levente, Somogyi Zita, Csorvási Emőke negyedikesek Major Miklós nyugalmazott tanár és Tóth Ella tanítónő segítségével.

